

Tid, at det vilde være heldigt, at Spørgsmaalene om det frivillige Fattigvæsen og det offentlige Fattigvæsen bleve behandlede samtidig. Den Kommission, der var nedsat, jeg erindrer ikke Nærstallet, men jeg tror, det var i 1871, kom til det Resultat, at man ikke kom til en fornuftig Ordning af Fattigvæsenet, hvis man ikke samtidig behandlede det offentlige og det frivillige Fattigvæsen. Derimod ser jeg ikke rettere, end at Spørgsmaalet om de andre Kasjer maa blive en Sag for sig. Det tror jeg, bliver en Stats-sag, naar man overhovedet skal gaa dertil. Efter min Mening burde det Øvrige være en Kommunesag, hvad jeg nærmere skal komme ind paa. Da jeg som sagt mener, at det vil være heldigst, at man samtidig behandler det offentlige Fattigvæsen, vil jeg bede de Herrer, der blive Medlemmer af det eventuelle Udvalg, om, at de sammen med dette ville indbringe et Lovforslag om det offentlige Fattigvæsen, og jeg skal sige de Herrer, at det er slet ikke saa vanskeligt. Der foreligger nemlig en Mængde Forarbejder dertil og mange Dplysninger derom fra Regjerings Side, og ogsaa om Understøttelseskasjer og Hjælpekasjer. Vi have jo Udtalelser, tilbels fra Regjeringen, i alt Fald fra enkelte af Regjeringens Medlemmer, og der er saa meget større Grund til at indbringe et saadant Forslag -- og jeg kunde selv være tilbøjelig dertil, hvis de Herrer ikke ville gjøre det -- naar man ser hen til de Udtalelser, der ere fremkomne fra Indenrigsministeren i Dag; man kan jo sætte ham paa en Prøve og se, om han nu vilde vedkjende sig de Bestemmelser, som han og jeg tidligere vare enige om. Dette vilde da ogsaa have stor Betydning overfor det foreliggende Forslag i den Retning, at den frivillige Hjælp saa ikke behøvede at have en saadan Rækkevidde, som den ellers maatte have. Det er jo let at forstaa, at naar vi faae en Fattiglovgivning, saaledes som tidligere Regjeringer have foreslaaet den, hvorefter det Offentlige kan støtte dem, som i tidligere Dage have thyt til Understøttelseskasjerne paa deres gamle Dage, uden at de behøve at komme til det offentlige Fattigvæsen, behøver man ikke i Henseende til dem at træde til med Hjælpekasjer; det Samme gjælder om Sygekasjer. Altsaa, Lovforslaget behøver ikke den Rækkevidde, dersom vi behandle den almindelige Fattiglovgivning samtidig med det. Der er en Bemærkning til, jeg vil gjøre. Jeg skal aldrig negte, at jeg ikke underkjenner, at der gaar en Humanitetsaand gennem Samfundet, det gjør jeg paa ingen Maade, og jeg skal være den Sidste til at udtale

mig imod den filantropiske Retning, som er oppe her hjemme, men jeg siger paa den anden Side: Der er dog to Klasjer Fattige og Trængende. Der findes Forhold, hvor man mulig kunde blive altsfor blid overfor visse Individier i Samfundet. Uigelsaa vist, som det er godt, at Samfundet er gennemtrængt af Humanitetens Aand, ligesaa vist gjælder det, at, for at Samfundet skal bestaa, maa Retfærdighedens Aand blive gennemført i det, og de Individier, der ikke vil le bestille Noget, maa finde sig i at faae en dertil svarende Blads. Af disse Grunde siger jeg, at dette Forslag bør behandles sammen med den almindelige Fattiglovgivning. I de Fattiglovsforslag, som have været behandlede her tidligere, har der ogsaa været givet Midler til at blive fri for disse stadelige Individier, for at man kunde undgaa de sørgelige Forhold, som ofte ere til Stede her i Landet, at man passer saadanne Folk sammen med store Børneskotte. Uagtet Staten har gjort, hvad den kunde for at forhindre det, er det dog næsten almindelig Tilfældet, at disse uheldige Personer sættes sammen med gode og moraliske Folk og talrige Børn, hvorved det vanskelig kan undgaa, at de virke fordærbelig paa denne Ungdom og Smaafolkene der. Og saa dette taler for, at vi behandle begge disse Anliggender samtidig. Hvad nu lærlig det Forslag angaar, som foreligger her, og som jo langt fra er noget Nyt i dette Thing -- vi have kjendt mange af den Slags Forslag af forskellig Art og Indhold, og der har været nogle, der vare mere og andre, der vare mindre vidtgaaende end dette -- da vil jeg sige, at det har min Sympathi, navnlig naar man vil opfylde det Ønske, som jeg har tilladt mig at henstille til det kommende Udvalg. Men selv om dette Ønske ikke skulde blive tilfredsstillt, vil jeg indrømme, at Forslaget har sin Betydning. Det er jo Noget, vi vel Alle maa være enige om, at det er af stor Vigtighed for den Trængende, at Samfundet kan træde hjælpende til i Tide, uden der derfor er Tale om, at han skal komme ind under det offentlige Fattigvæsen. Vi have allerede i dette Tiemed de Fattiges Kasse, siger man, men det har jo vist sig, at disse have for faa og for smaa Midler, og de have altsaa ikke gjort den Gavn, de skulde. Nu er det blevet sagt, at det er uheldigt, at man har stillet Indtægten af disse Brændevinsafgifter op i Forslaget. Fordi denne Bestemmelse staar her i Forslaget, vil der jo imidlertid godt kunne findes en Begrænsning, og jeg vil da her forøvrigt gjøre den ærede sidste Tale opmærksom paa, at det ikke er noget Nyt. Den